

Poštovani uzvanici, dame i gospodo, dragi fotoljupci!

Dopustite da na ovoj fotografskoj fešti posebnu dobrodošlicu poželim živoj legendi zadarske i hrvatske fotografije, našem dragom Josi Špralji. Bez njegova udjela, koji je simbol zadarskoga kreativnog potencijala, ova izložba ne bi bila ovo što jest.

Počašćen sam što u ovom gradu fotografije mogu predstaviti sinkroni i dijakroni uvid u 70-godišnju fotografsku praksu *Slobodne Dalmacije* koju bi se moglo nazvati izložbom fotografije kao medija masovne vizualne komunikacije. Znakovit pristup ovoj izložbi vodi kroz iznenađujući koncept kataloga, u kojemu uz reprodukcije nisu navedena imena autora. To je tipičan novinski sindrom. Za novinu su fotografije još uvijek dokumenti, sâmi surogati zbilje, a ne artefakti.

Nastale u borbi s rokovima, mnoge u opasnim uvjetima, prvo su prošle uredničko sito i rešeto, nakon toga sud vremena, a tek tada galerijsku selekciju. Na tom putu s požutjelih novinskih stranica ostale su bez popratnih tekstova i grafičke opreme, tako da sada moraju progovoriti snagom vlastitoga značenjskog potencijala ili ih neće biti.

Neke ćete prepoznati, neke će vas podsjetiti na davne dane, dok će vas sve zajedno uvjeriti kako sve manje živimo u svijetu riječi, a sve više u svijetu slikâ. Onako kako je to nadahnuto opjevao ugledni hrvatski pjesnik i novinar *Slobodne Dalmacije* Jakša Faimengo u jednome od svojih brojnih soneta: „Sada sve češće riječi pretvaram u slike / A nekoć iz slika crpio sam riječ“.

Drukčije rečeno, prvo se vjerovalo kako jedna fotografija govori više nego tisuću riječi, zatim je postmodernistički semantički afinitet otkrio kako je zbilja samo površinski sloj

fotografije, a sada, pak, senzibilitet tzv. net ili digital generacije, odrasle s računalnim igricama, elektroničkom poštom, internetom i mobitelima, stvara novu percepciju kulture uopće. Kultura i umjetnost, što će reći i fotografija, postaju poseban način komunikacije. Štoviše, komunikacijski aspekt kulture nije više običan kulturni potencijal već sâm smisao kulture.

Ono što je nekoć snimljeno kao događaj, sada pokreće novi događaj. Pred nama se otvara virtualni svijet onoga čega više nema, a ipak postoji. Ovo su znaci vremena koji ulaze u duhovni prostor opće i osobne memorije, znaci koji sudjeluju u tvorbi povijesnog identiteta. Uvjeren sam kako će ova izložba ostaviti dublji trag u kulturnoj kronici Dalmacije.

U to ime, srdačne čestitke selektorima i priređivačima!

Abdulah Seferović Sefi

Zadar, 20. lipnja 2013.